

PRE-OPERATIV HUDDDESINFEKSJON, OPERASJON - SSA

Side 1 av 3

Dokument ID:

II.SOA.AIO.OPA.2.10-8

Godkjent dato:

09.04.2025

Gyldig til:

09.04.2027

Revisjon:

8.03

Somatikk Arendal/Anestesi, intensiv, operasjon/OPERASJON/Pasientbehandling /Fellesprosedyrer

HENSIKT

Redusere risikoen for at pasienter får en kirurgisk sårinfeksjon ved å fjerne midlertidige mikroorganismer og å redusere den permanente bakteriefloraen.

OMFANG

Alle kirurgiske inngrep, punksjoner, incisjoner av hel hud, slimhinner, åpne sår og sårflater.

Unntak ved spesielle hastesituasjoner der livreddende tiltak kommer først. Dette føres som avvik på operasjonssykepleierrapporten.

ANSVAR

Avdelingens ledelse har ansvar for tilrettelegging.

Operasjonssykepleier har ansvar for utførelse av prosedyren.

AKTUELLE DESINFEKSJONSMIDLER:

Operasjonsfelt	Desinfeksjonsmiddel
Hel hud hos voksne og barn ned til 1 år	Klorhexidin spritopløsning 5mg/ml (0,5%) med farge. (Virketid 3 minutter, holdes vått i virketiden)
Donorsted ved hudtransplantasjon	Klorhexidin spritopløsning 5mg/ml (0,5%) uten farge. (Virketid 3 minutter, holdes vått i virketiden)
Hel hud hos barn under 1 år OBS: viktig at all desinfeksjonsvæske tørkes bort fra hudfolder og underlag etter desinfeksjon hos barn under 1 år! Kan forårsake etseskader.	Klorhexidin vannopløsning 0.5 mg/ml (0,05%) (Virketid 3 minutter, holdes vått i virketiden)
Slimhinner, glanspenis, colostomier, ansikt og ømfintlig hud.	Klorhexidin vannopløsning 0,5mg/ml (0,05%) (Virketid 3 minutter, holdes vått i virketiden)
Åpne sår og sårflater	NaCl 9mg/ml, temperert, eller Klorhexidin vannopløsning 0,2-1 mg/ml (0,02–0,1 %)
Opr. i øret	Solveco Steril - 70 % Etanol
Ved Klorhexidinalergi	Sterilfiltrert sprit 70-75% (Virketid 3 minutter, holdes vått i virketiden). ApoWipe IV Port Disinfection Ethanol 80% (Virketid 3 minutter, holdes vått i virketiden).

Utarbeidet av:

**Kristina Løvslund Huset fagutv.
spl.**

Fagansvarlig:

**Kristina Løvslund Huset fagutv.
spl.**

Godkjent av:

Janne Jettestad

		PRE-OPERATIV HUDDDESINFEKSJON, OPERASJON - SSA			Side: 2 Av: 3
Dokument-id: II.SOA.AIO.OPA.2.10-8	Utarbeidet av: Kristina Løvslund Huset fagutv. spl.	Fagansvarlig: Kristina Løvslund Huset fagutv. spl.	Godkjent dato: 09.04.2025	Godkjent av: Janne Jettestad	Revisjon: 8.03

Somatikk Arendal/Anestesi, intensiv, operasjon/OPERASJON/Pasientbehandling /Fellesprosedyrer

OBS: Klorhexidin er ototoksisk og nevrotoksisk

- må ikke komme inn i pasientens øre eller hornhinner (øyets overflate)
- Skal ikke brukes i ledd og på sener.
- Skal ikke komme i kontakt med hjerne, hjernehinne eller perforerte trommehinner.

NB! Holdbarhetstid

Klorhexidin i vandig oppløsning: **1-en uke** etter at flasken er tatt i bruk. Flasken datomerkes når den tas i bruk.

Klorhexidinsprit: **1-en måned** etter at flasken er tatt i bruk. Flasken datomerkes når den tas i bruk.

UTSTYR:

- Sterilt vaskesett: Bolle med tupfere, vattpinner og vasketang.
- Sterilt vaginalt vaskesett: Pussbekken, bolle med tupfere, gyn. spekulum og vasketang.
- Sterile hansker til desinfeksjon av hender, føtter, vagina, scrotum og penis.
- Steril/løs arm, evt steril frakk ved desinfeksjon av spesielt infeksjonsfølsom kirurgi som store implantater både ved kar og ortopediske operasjoner.

ARBEIDSFORDELING OG METODE:

Utføres av	Oppgave
Sykepleiepersonale på sengeposten	1. Huden skal være ren (Postoperative sårinfeksjoner - forebygging) og evt. preoperativ hårfjerning utført (Preoperativ hårfjerning, SSHF)
Operasjonssykepleier	2. Kontroller merket operasjonsfelt mot operasjonsmelding og metodebok. Området som skal desinfiseres bør være så stort at planlagt snitt kan forlenges og at det kan legges eventuelle tilleggsnitt eller postoperativ drenasje.
	3. Observer huden for eventuelle sår, pustler og lesjoner. Informer eventuelt kirurg for vurdering av om desinfeksjonsprosedyren eller avdekningen av operasjonsfeltet skal modifiseres eller om inngrepet skal utsettes.
	4. Desinfiser først ytre ramme -omrisset av feltet, minst 10 cm utenfor planlagt steril dekking. Ved påfølgende desinfeksjon skal man ikke bevege seg utenfor rammen.
	5. Rene operasjonsfelt desinfiseres fra planlagt snitt og utover mot rammen av feltet - "rent mot urent". Ved neste påføring, med ny tupfer, starter man også sentralt, men nå påføres det ikke fullt så langt ut som første gang, ca. 1-2 cm fra kanten. Sørg for god overlapping med hver tupfer slik at du er sikker på at hele området desinfiseres
	6. Desinfiser først områder i operasjonsfeltet som trenger ekstra mekanisk rengjøring som navle, hudfolder og lignende.
	7. Desinfiser operasjonsfeltet grundig med rikelig desinfeksjonsmiddel i minst 60 sek.
	8. Desinfeksjon av ekstremiteter: Ekstremiteten holdes opp og desinfiseres fra høyeste punkt og nedover. (Den veien væsken renner)
	9. Selve operasjonsfeltet skal lufttørke. Tørk med tørr, steril tupfer fra der limkanten skal festes og utover.

 SØRLANDET SYKEHU		PRE-OPERATIV HUDDESINFEKSJON, OPERASJON - SSA			Side: 3 Av: 3
Dokument-id: II.SOA.AIO.OPA.2.10-8	Utarbeidet av: Kristina Løvslund Huset fagutv. spl.	Fagansvarlig: Kristina Løvslund Huset fagutv. spl.	Godkjent dato: 09.04.2025	Godkjent av: Janne Jettestad	Revisjon: 8.03

Somatikk Arendal/Anestesi, intensiv, operasjon/OPERASJON/Pasientbehandling /Fellesprosedyrer

<p>10. Hvis operasjonsfeltet omfatter urene områder som stomier, fistler og urene sår, desinfiseres disse først med Klorhexidin vannoppløsning 0,05% evt. NaCl 0,9%. Er det praktisk mulig tildekkes så dette området. Bruk nytt vaskesett og desinfiser så resten av feltet på vanlig måte.</p>
<p>11. Omfatter opr. feltet genitalia el. anus, desinfiseres dette først med Klorhexidin vannoppløsning 0,05%. Deretter desinfiseres området rundt/evt. scrotum med klorhexidin 0,5% spritoppløsning m/farge.</p>
<p>12. Traumatiske åpne sår kan kreve omfattende skylling med temperert sterilt saltvann. Etter skylling legges fuktete/våte sterile kompresser i såret, og område rundt desinfiseres. Til slutt fjernes kompressene og evt desinfiseres såret med Klorhexidin vannoppløsning 0,05%.</p>

Kryssreferanser:

[Postoperative sårinfeksjoner - forebygging](#)

[Preoperativ hårfjerning - SSHF](#)

[Desinfeksjon av hud og slimhinner - SSHF](#)

Eksterne kilder:

[T1.20.2.3 Desinfeksjon av hud og slimhinner \(antiseptis\) | Legemiddelhåndboka](#)

[eHåndbok - Preoperativ huddesinfeksjon](#)

[Klorhexidin Fresenius Kabi Fresenius Kabi - Felleskatalogen](#)

[Infeksjonskontroll - Preoperativ huddesinfeksjon](#)

[Infeksjonskontroll - Infeksjonsforebyggende preoperative forberedelser av operasjonspasient](#)

[Infeksjonskontroll - Preoperativ hårfjerning](#)

[Infeksjonskontroll - Preoperativ helkroppsvask](#)